

S. 1016

SEKCJA ZOOLOGJI

W sprawie zmienności wrotka
Polyarthra trigla (platyptera) Ehrenb.

Referat

P. Słonimskiego.

Autor, nawiązując do badań O. Hartmanna nad zmiennością wrotka *Polyarthra trigla* (platyptera) E. zmierzył 112 osobników tego gatunku, pochodzących z 4 kolejnych pór roku z jeziora Chodecz (Kujawy). Pomiary długości i szerokości ciała oraz wiosełek wykazały różnice między formami występującymi w porach cieplejszej i zimniejszej roku. Obliczony na zasadzie średnich arytmetycznych stosunek długości ciała do szerokości wynosił: lato (10, VIII) — 1,8; jesień (12, IX) — 1,6; wiosna (12, IV) — 1,5; zima (20, I) — 1,4. Prawidłowość tych zmian wiąże autor z pogarszaniem się warunków fizycznych pływania wraz z podwyższaniem się ciepłoty i czynnikiem oporu formy (Ostwald).

Oдноśnie wiosełek a. ustala 2 typy:

grupa A. (zima, wiosna):	szer. 4 p. — 16 p.	i
	dług. 100 p. — 220 p.	
grupa B. (lato, jesień):	szer. 28 p. — 28 p.	
	dług. 100 p. — 160 p.	

Wobec tego, iż w grupie B. autor obserwował przejścia między *Polyarthra trigla* typ. i *var. euryptera* Wierz. nie może uznać (wbrew H. K. Harringowi) odmiany Wierzejskiego za samodzielny gatunek.¹⁾

¹⁾ P. Słonimski. — Comptes rendus des séances de la Société de Biologie
Tome XCII, 1925.

Dupl.

Przyczynek do zmienności wrotków

z rodzaju *Brachionus* Pallas.

Referat

P. Słonimskiego.

W związku ze swemi poszukiwaniami nad zmiennością wrotków (*Rotatoria*) autor przeprowadza analizę wymiarów pancerzy dwóch blisko stojących form z rodzaju *Brachionus Pallas*, a mianowicie *Brachionus forficula* W.¹⁾ i *B. caudatus* B. i D.²⁾, identyfikacja których była przedmiotem wątpliwości między autorami. Analizę swą autor opiera na wyprowadzonych według następującego wzoru:

$$A = V_0 + \frac{1}{n} \sum_{k=1}^{k=n} \frac{c}{k}$$
 przeciętnych wartości pomiarowych, charak-

teryzujących pancerze omawianych form. Różnice między obliczonymi przeciętnymi autor segreguje na istotne i prawdopodobne. Do pierwszych (zgodnie z wymogami biometryki) zalicza takie, których stosunek do odnośnych błędów prawdopodobnych w przybliżeniu wynosi lub jest większy od 4. Na zasadzie przytoczonych danych faktycznych, ustala autor różnice między *Brachionus forficula* Wierzejski łącznie z *var minor* Woronkova a *Brachionus caudatus* Barrois i Daday, którą to formę wiąże z *Brachionus angularis* Gosse.

W końcu wypowiada autor pogląd, iż wyprowadzone przeciętne szeregu cech, wymierzalnych dla danego gatunku, dadzą systematyce bardziej stałe wartości, niż te, jakie przedstawiają wymiary kilku tylko osobników podawane często w diagnozach gatunkowych.

Po referacie zabiera głos prof. Jakubski zwracając uwagę, na konieczność oparcia się na prawie przekrzyżowania się cech. Sama bowiem biometryczna analiza nie wystarcza do wykrycia struktury dziedzicznej organizmów. Zbadanie korelacji cech jest rzeczą konieczną.

Handwritten notes in the bottom left corner: 'Sep - 12 776' and other illegible scribbles.

1) P. Słonimski. Kosmos T. 48, 1923.

2) „ „ C. r. d. la Soc. de Biologie, T. XCIII, 1925.